

трудоустройство и т.д. Такой реестр позволит наглядно видеть проблемы инвалидов в рамках государства.

*Гуріна В.*

ХНПУ ім. Г.С. Сковороди

## **ОСОБЛИВОСТИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЖІНОЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ**

Система освіти України передбачає функціонування різних типів навчальних закладів, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти. Серед них окреме місце посідають суто жіночі. Вищезазначене зумовлює нагальну потребу розробки й законодавчого врегулювання як структури таких навчальних закладів, так і організації навчально-виховного процесу в них.

З огляду на це, надзвичайної актуальності набуває ретроспективне вивчення досвіду функціонування жіночих навчальних закладів України у другій половині XIX – на початку XX ст., зокрема виявлення підходів до формулювання мети й організації навчання в закладах освіти такого типу.

Вивчення історично-педагогічної літератури дає підстави констатувати, що протягом другої половини XIX – початку XX ст. в Україні функціонували такі типи жіночих навчальних закладів: інститути шляхетних дівчат, єпархіальні училища, гімназії і прогімназії. У інститутах шляхетних дівчат навчання носило загальний, «енциклопедичний» характер і було розраховане на формування жінки-матері-дружини, яка може підтримати світську бесіду і вести господарство. Увага зосереджувалася на «вихованні за допомогою освіти». З огляду на це, письменник Б. Лавренков у спогадах характеризував ці заклади як «інкубатори освічених наречених». Відповідно до загальної мети весь навчальний процес був спрямований на вирішення трьох основних завдань: фізичного вдосконалення, морального виховання, розумового розвитку. Значна увага приділялася предметам трудового циклу. Моральне виховання спрямовувалося на зміцнення у вихованок любові до праці й порядку, що відповідало їхньому призначенню в родині та суспільстві. Викладання основ наук і мистецтв (до них належало витончене рукоділля) мало на меті розумовий розвиток і виховання художнього смаку. Крім того, ставилася мета - ознайомити вихованок з технологією приготування їжі, шиття одягу, основними правилами ведення домашнього господарства. Згідно з навчальним планом на опанування рукоділлям у середньому відводилося дві години на тиждень у кожному класі. У навчальних програмах єпархіальних училищ серед навчальних предметів перевага надавалась Закону Божому, церковному співу, читанню, слов'янській і російській мовам, граматиці, арифметиці, короткій російській історії та географії, рукоділлю та веденню домашнього господарства. У жіночих гімназіях, новому типі навчальних закладів, який виник після того як набув чинності "Статут середніх жіночих навчальних закладів"(1855 р.), була затверджена єдина і обов'язкова для всіх

програма навчання. Навчальний курс був наближений до курсу навчання в інститутах шляхетних дівчат. Результати наукового пошуку засвідчили, що жіночі гімназії не лише сприяли вихованню жінки-господині, що було характерним для інститутів шляхетних дівчат, але й приділяли належну увагу педагогічній підготовці вихованок. Отже, організація навчально-виховного процесу у різних типах жіночих навчальних закладів, які виникли і функціонували протягом другої половини XIX ст. - початку XX ст. в Україні набула специфічних рис, як-от: релігійна спрямованість навчання. У гімназіях, інститутах шляхетних дівчат, єпархіальних училищах першість у навчальному процесі належала закону Божому; основне місце посідали предмети естетичного циклу. Вважалося, що ці предмети облагороджують почуття вихованок, розвивають художній смак; значна увага приділялась предметам трудового циклу. Моральне виховання спрямовувалося на зміцнення у вихованок любові до праці й порядку, що відповідало їхньому призначенню в родині та суспільстві; перед вихованками ставилася чітка мета. Останні мали усвідомлювати свою соціальну роль: дружина, мати, господиня, а відтак знання, яких останні набували, мали забезпечити виконання цього призначення.

*Демченко А.*  
НТУ «ХПИ»

### **ТРАНСГУМАНИЗМ И БУДУЩЕЕ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА**

Современная жизнь человека – жизнь в эпоху стремительного технологического прогресса. Современный человек живет во время господства все более могущественных молекулярно-биологических, наномедицинских, компьютерно-сетевых и других свертехнологий. С ростом технологического уровня растет и желание человека к совершенствованию. Все стремительнее меняется идеология, мировоззрение, сама сущность человека. Формируются новые идеи, взгляды и мнения. В эпоху развития свертехнологий формируется новый взгляд на возможности человека. Сторонники этого взгляда ставят перед собой цель освободить человечество от биологических «оков». Истоки нового движения получили название «трансгуманизм». Этот термин был придуман Джулианом Хаксли, английским биологом и гуманистом. По мнению многих современных ученых, трансгуманизм – это полная свобода в использовании технологий в целях совершенствования человеческого интеллекта, стремление к будущему, лишённому страданий, где даже смерть человек может принимать лишь по собственному выбору. В более обобщенном плане, трансгуманизм – интеллектуальное и культурное движение, поддерживающее использование новых наук и технологий для увеличения познавательных и физических способностей человека. Трансгуманисты считают, что непрерывно ускоряющийся технический прогресс в скором времени позволит создать постчеловека, способности которого будут принципиально отличаться от способностей современных людей. Особенно в этом помогут генная инженерия, молекулярная нанотехнология, создание нейропротезов и прямых